UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

# Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio Missæ, ...

**Bosco, Jean a**

**Lovanii, 1667**

Concl. II. Peccant mortaliter, etiam illi, qui notabili parti Missæ non intersunt. Talis pars est vel sola consecratio, & communio: quamquam qui illis interfuisset, reliqua autem omisisset, non ausim ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-73377

Visual Library

16. in quo dicuntur ab Epiſcopis abſolvendi.

Sed trutinemus ſingula: *Dicitur ab Epiſcopo eiuſmodi pueros abſolvi poſſe.* Sed numquid à culpa tantùm? Quidni, inquis, cùm excommunicationis nulla fiat mentio, non enim dicit Pontifex: *Pueris, qui in excommunicationem inciderunt*, ſed: *Qui in Canonem inciderunt ſententiæ promulgatæ*; id eſt, in Canonem, in quo ſententia excommunicationis pro adultis promulgata eſt.

Acutè! Quaſi verò Canon ſententiæ promulgatæ aliud ſit, quàm ſententia promulgata. Hæc ſunt verba Canonis: *Si quis ſuadente Diabolo huius ſacrilegii reatum incurrerit, quòd in Clericum vel Monachum violentas manus iniecerit, anathematis vinculo ſubiaceat.* Si puer non ſubjacet vinculo excommunicationis, quomodo percutiendo Clericum incidit in Canonem illius ſententiæ promulgatæ?

Neque enim ibi ſpecialiter prohibetur illa percuſſio, ſed ſupponitur jure divino prohibita. Vel ſi prohibetur, quoniam Eccleſia non ſolet infligere cenſuram, niſi propter contumacem inobedientiam contra ſuum præceptum, certè, ut patet, non prohibetur niſi illis, qui excommunicationem incurrere poſſunt, & de facto incurrunt, ſi legem Eccleſiæ non obſervant. Ergo falſum eſt illud conſequens Tamburini: *Meritò colligi poteſt eos ab excommunicatione, licèt non à culpa* (ſcilicet contra legem humanam) *liberos eſſe.*

17. Percuſſio Clerici non eſt culpa reſervata ſi non incurratur excommunicatio.

Atque gratìs admiſſo quòd liberi non eſſent à culpa, nonne hujuſmodi culpa aliquo jure reſervata? Cur ergo ſolius Epiſcopi fit mentio ſpecialis, & non ſimpliciter dicitur, à quolibet Confeſſario poſſe abſolvi? Nam quod dicit Tamburinus, hoc non negari, verum eſt de explicitâ negatione; at verò implicitè ſatìs negatur, eo ipſo, quo ſolus Epiſcopus exprimitur juxta illud commune Theologorum axioma: *Exceptio firmat regulam in contrarium.*

Profectò ſi nullam incurrant cenſuram hi pueri, ut Tamburinus vult, non ſolùm rigor legis, id eſt, pœna legis temperatur, ſed omnino tollitur. Tunc autem verè temperatur, quando quidem ſubjacent excommunicationi, equidem abſolvi poſſunt ab Epiſcopo; non obſtante ſecundâ parte Canonis: *Si quis ſuadente*, quæ talis eſt: *Et nullus Epiſcoporum illum præſumat abſolvere (niſi mortis urgente periculo) donec Apoſtolico conſpectui præſentetur, & eius mandatum ſuſcipiat.*

18. Auctores ſententiæ affirmativæ immeritò cenſurantur à Tambur. *Thomas Sanchez. Ioan. Sanchez. Caſtro Palao.*

Atque ita intellexerunt cap. *Pueris*, ſuprà citatum, Thomas Sanchez in Decal. l. 1. cap. 12. n. 8. Ioannes Sanchez in Sel. diſp. 26. n. 18. & Caſtro Palaus de Leg. diſp. 1. punct. 24. §. 2. n. 9. Quos proinde immeritò dicit Tamburinus ſuprà n. 15. curſim loca illa legiſſe, & ideo germanam textûs interpretationem non attigiſſe. Expendamus, inquit ille, prædictos textûs; inveniemus enim germanam textûs interpretationem, vel à Doctiſſimis ipſis viris, quando curſim loca leguntur, interdum effugere. Bene dixiſti Thoma, ſed de teipſo; quia verè curſim textum illum legiſti.

Sed revertamur ad auditionem Miſſæ, cujùs utique obligatio, atque ſubjectum obligationis, cùm ex jam dictis ſatìs conſtent, quæro ulteriùs quanta ſit hæc obligatio? Reſpondeo:

## CONCLUSIO II.

**Peccant mortaliter, etiam illi, qui notabili parti Miſſæ non interſunt. Talis pars eſt vel ſola conſecratio vel ſaltem conſecratio, & communio: quamquam qui illis interfuiſſet, reliqua autem omiſiſſet, non auſim à peccato mortali excuſare.**

Peccari mortaliter ab illis, qui omittûnt totam Miſſam, etiam ſine contemptu, aut conſuetudine, nemo dubitat, præter paucos Doctores, qui ſine fundamento exiſtimant nullam legem humanam graviter obligare ſecluſo contemptu, & conſuetudine. Contra illos autem diſputare non eſt hujus loci: ſufficere debet cuilibet prudenti commune judicium aliorum Doctorum, & ſenſus omnium fidelium, à quibus ſine urgenti ratione non eſt recedendum; præſertim cùm nuperrimè ab Alex. VII. damnata & prohibita ſit hæc propoſitio ut minimùm tamquam ſcandaloſa: *Frangens ieiunium Eccleſiæ, ad quod tenetur, non peccat mortaliter, niſi ex contemptu vel inobedientia hoc faciat, puta quia non vult ſe ſubiicere præcepto.*

19. Omiſſio totius Miſſæ eſt mortalis. ſecluſo etiam contemptu.

Porrò quemadmodum eſt peccatum mortale omittere, non ſolùm omnes Horas Canonicas, ad quas aliquis obligatur, ſed etiam notabilem eorum partem; ſic itidem communi calculo Doctorum, & aliorum fidelium, peccatum eſt mortale omittere notabilem partem Miſſæ, ad quam integrè audiendam, ut manifeſtum eſt ex juribus Concluſione præcedenti citatis, obligamur.

20. ſicuti & omiſſio notabilis partis.

Solùm hìc addo Canonem: *Cùm ad celebrandas* 65. de Conſecr. diſt. 1. qui deſumptus eſt ex Concil. Aurel. I. cap. 28. *Cùm ad celebrandas Miſſas in Dei nomine convenitur, populus non antè diſcedat, quàm Miſſæ ſolemnitas compleatur, & ubi Epiſcopus non fuerit, benedictionem Sacerdotis accipiat.* Quo tacitè innuit ſolemnitatem non eſſe completam uſque ad benedictionem Sacerdotis, & per illam compleri, cùm tunc nondum legeretur Euangelium Sancti Joannis; hodie verò & hoc Euangelium ad integritatem, & ſolemnitatem Miſſæ, quamvis ſolùm accidentalem, & ut ita dicam, extrinſecam, pertinet. Audiamus

Quod ergo hìc controvertitur, eſt, quænam ſit

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Quæ ſit pars notabilis ?

ſit pars notabilis ? Notandum autem partem Miſſæ aliam eſſe notabilem quantitate, quæ videlicet continet magnam partem totius illius actionis Miſſæ ſecundùm quantitatem verborum, & cæremoniarum ; aliam verò notabilem dignitate, quæ continet actiones & verba, licèt non multa, comparatione tamen Sacrificii maximi momenti. Hoc prænotato

Alia eſt notabilis quantitate, alia dignitate.

21\. An ſola conſecratio ſit pars notabilis ?

Probatur ſecunda pars Concluſionis : quia in ſola conſecratione, ſaltem in conſecratione & communione conſiſtit tota eſſentia Sacrificii. Quamvis ergo illæ partes, ſi materialiter & ſecundùm quantitatem conſiderentur, parvæ ſint, formaliter tamen, & ſecundùm dignitatem ſunt omnium graviſſimæ. Cùmque præcipiatur auditio Miſſæ eo fine ut audiens ſimul cum Sacerdote Sacrificium offerat ; videtur quòd ille, qui non intereſt conſecrationi, ſimpliciter & abſolutè juxta mentem Eccleſiæ non audiat Miſſam, hic enim nullo modo conſacrificat, cùm eſſentia Sacrificii probabiliùs conſiſtat in ſola conſecratione.

Sententia negativa eſt probabilis.

Equidem, quia finis legis non cadit ſub legē, præſertim finis extrinſecus ſive legiſlatoris, & aliunde ſecundùm probabilem multorum opinionem ſubſtantia Sacrificii partialiter conſiſtit in ſumptione; hinc probabile exiſtimat Cardinalis Lugo diſp. 22. n. 4 (quem ſequitur Diana part. 5. tract. 13. reſol. 61.) omittere ſolam conſecrationem non eſſe peccatum mortale: probabile, inquam, ſaltem ab extrinſeco, propter auctoritatem eorum, qui docent, ut jam jam diximus, ſubſtantiam Sacrificii partialiter conſiſtere in ſumptione Sacramenti. Unde in praxi poteris amplecti unam vel alteram ſententiam.

*Lugo. Diana.*

22\. Conſecratio & communio eſt pars notabilis.

Si tamen abeſſet, inquit Cardinalis ibidem, conſecrationis, & communionis tempore, non ſatisfeciſſet præcepto ; imò ſi ſoli conſecrationi, vel ſoli communioni deſit, non debet judicari de illa abſentia juxta menſuram temporis, quod illi correſpondet ; ſicut ſi tanto tempore defuiſſet ; quando legitur Epiſtola, vel dicuntur v. g. Orationes ; non ſunt enim homogeneæ partes Miſſæ, ſed multùm heterogeneæ, & ideo illud breve tempus conſecrationis æquivalet longiori tempori aliarum partium: ſicuti ipſe Sacerdos magìs obligatur ad non omittendam unam Orationem ex Canone, quàm quatuor ex Collectis ordinariis.

23\. An ſufficiat illi intereſſe ?

Neque ex his rectè infertur contrarium tertiæ partis Concluſionis : quippe conſecratio & communio tametſi ſint partes magìs principales quoad ſignificationem, ſecùs tamen quoad quantitatem, ut planum eſt. Interim ſi quis per integram horam (contra præſcriptum Rubricarum Titulo Ritus ſervandus &c. cap. 8. nu. 3. ibi : *Cùm dicit*, Memento Domine, *elevans & iungens manus uſque ad faciem, vel pectus, ſic iunctis manibus ſtat pauliſper in quiete*) vellet ſervare *Memento*, non teneor illi tamdiu aſſiſtere, ſed poſſum ad alia negotia divertere, exactâque horâ redire, & reliquo Sacrificio uſque ad finem intereſſe.

Ratio in promptu eſt, quia mora illa impertinens eſt ad Sacrificium ; & ſine illa Miſſa jam integra remanebat ; ſicuti ſi aliquis per horam ex juſta cauſa interrumperet Sacrificium, quis dubitare poteſt me ſatisfacere, ſi utrique parti interruptæ aſſiſtam, etſi tempore interruptionis ad alia negotia peragenda diſcedam ?

24\. Quæ ſit pars notabilis quoad quantitatem ?

Porrò ſi à me quæritur, quæ præcisè notabilis pars quoad quantitatem ? Similiter quæ ſit levis pars ? Reſpondeo ; pendet à prudenti judicio, unde nequit certa regula aſſignari, ſed unuſquiſque judicat ſecundùm id quod ſibi videtur.

A principio uſque ad Euangelium excluſivè, non eſt pars notabilis.

Recepta ſatìs ſententia eſt, quòd à principio uſque ad Euangelium excluſivè, non ſit pars notabilis. Aliqui etiam Euangelium includunt, ſi audiatur Euangelium Sancti Joannis in fine Miſſæ. Nam hoc Euangelium jam eſt aliquo modo pars Miſſæ, ut ſuprà dicebam, & aliunde probabile eſt non teneri Fideles ad audienda duo Euangelia, neque ad aſſiſtendum niſi uſque ad dimiſſionem ſeu benedictionem ; & ideo audiendo poſtremum Euangelium Sancti Joannis, videtur poſſe compenſari aliud Euangelium in principio omiſſum, & ita ſatisfieri præcepto.

25\. An ſufficiat quod omiſſum poſteà legatur ?

Sed numquid etiam ſatisfacio præcepto, ſi veniens poſt lectum primum Euangelium, poſtea in Sacriſtia lego, vel audio à legente, quæ non audivi? Affirmat Sa verb. *Auditio Miſſæ* n. 2. Citatur etiam Navarrus cap. 21. Man. n. 2. ibi : Et quòd legendo per ſe poſt Miſſam partem omiſſam, ſaltem quæ non eſſet notabilis, vel audiendo lectam ab alio, ſatisfaceret juxta Auctorem Margar. Confeſſ.

*Eman. Sà.*

Verùm hæc ſententia aliis communiter non placet ; & meritò ; nam ut notat Suarez diſp. 88. ſect. 2. §. *Addit vero Navarrus* : lectio Euangelii extra Miſſam, neque eſt pars Miſſæ, nec facit unum cum illa ; nec cadit ſub hoc præceptum ; unde impertinens eſt ad implendum illud : nam ſi quis abſque culpa ob impotentiam initium Miſſæ omittat uſque ad Euangelium incluſivè, non tenetur poſtea ex vi hujus præcepti ad legendum Euangelium; non enim eſt unde hæc obligatio oriatur, nec conſuetudo id habet.

*Suarez.*

26\. Si omittantur poſt communionem dicenda, non graviter peccatur.

Docet ibidem Suarez §. *Secundo ſequitur*, & conſequenter ad ea, quæ jam dicta ſunt, non eſſe peccatum mortale, ſi omittantur illa tantùm, quæ ſunt poſt communionem uſque ad finem : immo quamvis aliquid ex principio, & fine omitteretur ; v. g. ſi à principio Epiſtolæ uſque ad communionem incluſivè, quia Epiſtola æquivalere cenſetur Orationibus, quæ poſt communionem ſequuntur.

27. *Miniſtri neceſſariis obſequiis intenti, non cenſentur partes non auditas omittere,*

Illud etiam adverterim ex eodem Auctore §. *Ex hac certa Concluſione* ; eos, qui Miſſæ inſerviunt, quamvis aliquas ejus partes non videantur percipere vel audire, dum per Eccleſiam diſcurrunt, vel ad Sacriſtiam accedunt, ut vinum, thus & ſimilia ad Miſſam neceſſaria adferant, non tamen propterea eſſe cenſendos partem ullam Miſſæ omittere, ſed potiùs toti aſſiſtere, cùm toti inſerviant, & ad hoc ſemper intendant.

Quod intelligendum eſt, dummodò bonâ fide procedant, & mediocrem diligentiam adhibeant, ne plùs juſto & ſine neceſſitate abſint, aut in Sacriſtia vel aliis locis immorentur. Nam ſi Acolythus v.g. dum quærit ignem in culina, velit ibi ſumere jentaculum, quis dubitet ipſum tali tempore non aſſiſtere iis, quæ leguntur vel cantantur in Choro?

*dummodo id bonâ fide faciant.*

Debent etiam non reſervare in illud tempus earum rerum præparationem, quæ ante Miſſam præveniri poſſunt & ſolent, ſi tamen contingat hujuſmodi ex oblivione vel incuria fuiſſe omiſſa, tunc licitum erit ob eam cauſam abeſſe, quia omnino expedit ut ad integram Miſſæ ſolemnitatem nihil deſit: quamquam ſi oporteret magnam partem Miſſæ omittere ex accidentali occaſione, v.g. ſi deeſſet vinum & extra Eccleſiam quærendum eſſet, tunc teneretur aliam Miſſam audire, ſi poſſet, ſi autem non poſſet, excuſaretur ratione juſti & debiti miniſterii.

28. *Omiſſio etiam minimæ partis ſine cauſa eſt culpabilis;*

Cæterùm quamcumque partem, etiam minimam, non omittes ſine legitima cauſa, & ſine peccato. Qui enim præcipit integram Miſſam audire, prohibet aliquid omittere, quod ſpectat ad ejus integritatem; ſicuti qui præcipit recitare totum Officium divinum, conſequenter prohibet vel minimam partem omittere.

*ex cauſa excuſatur à culpa.*

Dixi, *Sine legitima cauſa*; quia ut bene Suarez ſuprà §. *Sed quæres*; ſi quis accedat ad Eccleſiam animo audiendi integram Miſſam, & caſu inveniat aliquam inchoatam in Orationibus, vel Epiſtola, & illam audiat. Vel ſi à principio eam audivit, & poſtea juſtâ aliquâ ortâ occaſione cogitur diſcedere ſtatim poſt communionem Sacerdotis, non peccat etiam venialiter, quia illa partialis omiſſio tunc, non ſolùm eſt levis, ſed etiam eſt involuntaria & caſualis, vel habet ſufficientem excuſationem: ſecùs eſſet, ſi quis ſciens & videns nolit ingredi Eccleſiam, donec Epiſtola dicta ſit, animo adimplendi præceptum, reliquum Miſſæ audiendo: tunc enim ſemper venialiter peccatur.

29. *Quidam putant dari partem tam parvam, ut ſine peccato poſſet liberè omitti,*

Nihilominus exiſtimant aliqui partem tam parvam poſſe eſſe, ut nullum omnino ſit peccatum, etiam voluntariè omittere; quod licèt Suario ibidem non placeat, videtur tamen conforme communi dicto Theologorum, *In moralibus quod parùm eſt, pro nihilo reputatur*; adeòque impræſentiarùm per illam omiſſionem non violaretur in morali æſtimatione & reputatione integritas Miſſæ. Quis enim dixerit non integrè perſolvere divinum Officium, qui ſemel voluntariè omiſit ly *Amen*, aut aliquod aliud verbum? Quid ſi ergo quiſpiam nolit ingredi Eccleſiam, donec Sacerdos dixerit: *In nomine Patris & Filij & Spiritûs Sancti*; *Introibo ad Altare Dei*? Certè videtur poſſe excuſari ab omni peccato, niſi fieret ex contemptu. *niſi id fieret ex contemptu,*

Immo inveniuntur, qui excipiunt Confeſſionem Sacerdotis, quia putant non eſſe partem Miſſæ. Sed falluntur: nam pro tali agnoſcitur à Rubricis Titulo Rubricæ Generales cap. 16. in principio, ubi ſic habetur: *In Miſſa privata clarâ voce dicuntur, Antiphona & Pſalmus ad Introitum, Confeßio, & quæ ſequuntur* &c. Ergo eſt vera pars Miſſæ, ſicuti alia quæ ibidem enumerantur, puta *Introitus*, *Kyrie eleiſon* &c. Nullibi enim Rubricæ contrarium inſinuant, nec eſt major ratio pro uno, quàm pro alio. *Confeſſio Sacerdotis eſt pars Miſſæ,*

Rogas, an illa minima, quæ omiſſa ſunt, ſive culpabiliter, ſive inculpabiliter ſuppleri debeant in alia Miſſa? Negat Suarez ſuprà, etiamſi fieri poſſet; quia jam præceptum eſt ſubſtantialiter impletum, illeque modus ſupplendi iſtum defectum eſt valde imperfectus, & non multùm conducens ad Miſſæ integritatem; neque res morales ſunt adeò rigorosè expendendæ, præſertim quando leviores ſunt. 30. *Partes minimæ omiſſæ non ſunt poſt ſupplendæ ſecundum Suarium,*

Sed contrà: quæro primò; an qui omiſiſſet partem non notabilem Horarum Canonicarum, teneatur eam ſupplere, ſi commodè poſſit? Præterea inquiro; an modus ſupplendi defectum notabilem, ſit magìs perfectus & multùm conducens ad Miſſæ integritatem? Tertiò rogo; quis ſit ille modus ſupplendi, quem Suarez ſuprà negat neceſſarium, quando omiſſa fuit pars non notabilis; affirmat autem §. ſequenti neceſſarium, quando omiſſa fuit pars notabilis? *Contra hoc arguit Auctor*

Sanè ſi intelligat auditionem alterius Miſſæ, conſentio illam non eſſe neceſſariam, quando omiſſio non fuit notabilis, quis enim audeat dicere eum, qui omiſit unum vel alterum Pſalmum ex Matutino, poſtea debere repetere totum Matutinum? Sin autem intelligat auditionem partis dumtaxat alterius Miſſæ, quæ in priori omiſſa fuit, res non caret difficultate. Nam ſi tali modo poteſt ſuppleri defectus ſubſtantialis, multò magìs accidentalis, ut fatetur ibi Suarez § *Sed tunc inquiri poteſt.* Et ſi poteſt, cur non debet? 31. *ex neceſſitate ſupplendi partem notabilem,*

Nonne in divino Officio tali modo ſuppletur defectus? Planè, etiam quando involuntariè contigiſſet, v. g. ſi quis omiſiſſet ex Matutino duos aut tres Pſalmos, vel ex oblivione, *& ſimiliter in Horis Canonicis,*

vione, vel quia ſeriùs venit ad divinum Officium. Aut certè ſi res illæ morales, quia leviores, non debent ſuppleri, quando commodè poſſunt, cur primò debeant poni, & non ſufficit in illis moralibus ponere ſubſtantiam rei?

Videndum ergo an tali modo poſſit ſuppleri ſubſtantia præcepti, in quo Auctores non conveniunt, aliquibus negantibus, aliis verò affirmantibus. Hæc eſt noſtra ſententia:

## CONCLUSIO III.

### Non ſatisfacit præcepto audiendi Miſſam, qui ſimul audit plures partes diverſarum Miſſarum, fortè nec qui ſucceſſivè.

32. An poſſit ſuppleri defectus ſubſtantialis in alia Miſſa? Suarez.

DIco ſignanter, *Fortè*, quia communiter Auctores, inquit Suarez diſp. 88. ſect. 2. §. *Sed tunc inquiri poteſt*, docent ſatìs eſſe audire in altera Miſſa partem omiſſam in alia, adeò ut licèt ex directa intentione id fiat, cenſeant ſufficere ad ſubſtantiam præcepti implendam; quamvis ſi abſque cauſa fiat, peccatum veniale ſit propter nonnullam irreverentiam. Ita tenet Major 4. diſt. 12. & diſt. 45. qu. 2. Soto diſt. 13. qu. 2. art. 1. Navarus in Summa cap. 21. n. 2. & cap. *Quando* de Conſecratione diſt. 1. not. 10 n. 18. & ſequentibus, & Recentiores communiter hoc ſequuntur. Hucuſque Suarez.

*Major.* *Sotus.* *Navarrus.* *Diana.*

Vide Diana part. 2. Tract. 17. Reſol. 18. & 5. part. Tract. 14. Reſol. 52. qui ultimo loco ſic ait: Non eſt dubium quòd ſatisfacit, ſi priorem partem Miſſæ priùs audiat, & poſteriorem poſteriùs. Difficultas eſt in caſu propoſito quando priùs ab uno Sacerdote audio poſteriorem partem, & deinde ab alio priorem, & neminem inveni hoc dubium pertractare, niſi Turrianum in Selectis diſp. part. 2. diſp. 16. dub. 7.

*Turrianus.*

Mirum profectò virum alioquin copioſiſſimum in citandis Auctoribus, apud neminem præter Turrianum hoc dubium inveniſſe, cùm omnes qui de hac re tractant illud dubium ſupponant; loquuntur enim de caſu non metaphyſico, ſive qui raro evenit; v. g. ut quis auditâ priori parte Miſſæ ab Eccleſia recedat, & poſtea audiat poſteriorem; ſed de caſu communiſſimo, v. g. dum ex negligentia vel inadvertentia, aut certè juſta aliqua cauſa ſeriùs venio ad Eccleſiam, & invenio Miſſam perveniſſe ad Offertorium, aut Conſecrationem, & in illo caſu docent plurimi, quos citat & ſequitur Dicaſtillo diſp. 5. n. 39. ſufficere ad ſubſtantiam præcepti implendam, audire in Miſſa ſequenti, partem omiſſam in præcedenti.

33. Fundamentum ſententiæ affirmativæ.

Fundamentum illorum Auctorum eſt: quia præceptum ſolùm obligat ad audiendam totam Miſſam, non verò quòd ab uno Sacerdote continenter audiatur; hoc enim non habetur in verbis Legis, ut patet in citatis juribus; ſed qui ab uno Sacerdote audit Miſſam unam ab Offertorio v. g. vel Conſecratione; ab alio verò audit aliam à principio uſque ad Offertorium vel Conſecrationem, reverà audit totam Miſſam, licèt non ab uno Sacerdote: ergo implet præceptum. Ita Suarius. Et proſequitur:

34. Objectio.

Dices, illum non audire Miſſam debito ordine, cùm priùs poſteriorem partem, poſtea priorem audiat (ecce caſum, quem Diana non invenit pertractare niſi Turrianum) at verò in dicto capite *Miſſas* (quod vide concluſ. 1.) ſignatim præcipitur, ut *ſpeciali ordine* audiat. Quòd ſi dicas, ſaltem poſſe è contrario fieri, ut priùs pars prior Miſſæ, & deinde poſterior audiatur: contra hoc eſt; quia ſaltem jam illa ſententia non erit in univerſum vera: & deinde etiam in prædicto caſu, non videtur ſervari debitus ordo Miſſæ, quandoquidem non continuè, nec per modum unius integri Officii Sacri auditur.

Reſponſio.

Sed ad hoc facilè reſpondent Adverſarii; ordinem partium non ſpectare ad ſubſtantiam præcepti, adeòque inverſionem ordinis præcisè non ſufficere ad inducendum peccatum mortale. Probant à ſimili in Horis Canonicis; nam qui privatim recitaret priùs Laudes, quàm Matutinum, priùs Veſperas, quàm Primam, & ſic conſequenter non peccaret mortaliter propter præciſam inverſionem ordinis; quia adhuc legeret totum & integrum Officium. Neque magnam vim habent illa verba textûs: *Miſſas audire ſpeciali ordine præcipimus*, quia illud verbum, *ſpeciali ordine*, non videtur conſtruendum cum verbo, *Audire*; ſed cum verbo, *Præcipimus*, ut ſenſus ſit: *Speciali ordinatione ſeu lege præcipimus Miſſas audire*.

35. Probatur ſententia negativa Suarez. Lugo.

Ideo Suarius ſuprà fundat contrariam ſententiam (quàm ipſe amplectitur cum aliis, quos citat, & ſequitur Cardinalis Lugo diſput. 22. nu. 8.) in alio verbo ejuſdem textûs, ſcilicet, *Miſſas totas*, adjunctâ & morali & phyſicâ ratione: quia totum, inquit, propriè non ſignificat partes disjunctas & quovis modo aggregatas, ſed unitas & debito ordine conjunctas, maximè ſi totum artificiale ſit; ſed illæ duæ partes Miſſæ ſunt disjunctæ & diviſæ, nec debito ordine & modo conjunguntur ad unam Miſſam componendam: ergo audire illas duas partes non eſt audire Miſſam, vel totam Miſſam.

& confirmatur.

Et confirmatur; nam hâc ratione, ſi unus Sacerdos nunc conſecraret Corpus, & poſt horam conſecraret Sanguinem, factâ interruptione morali; v. g. exuendo ſe veſtibus ſacris,